Yenilikçi Dü?ünme E?ilimi Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Yenilikçi Dü?ünme E?ilimi Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33225

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Yenilikçi Dü?ünme E?ilimi Ölçe?i (YDÖE), ortaokul ö?rencilerinin yenilikçi dü?ünme e?ilimlerini ve yenilikçilik alg?lar?n? ölçmek amac?yla ?sa Deveci ve Salih Kavak taraf?ndan 2020 y?l?nda geli?tirilmi? özgün bir ölçme arac?d?r. Ölçek, ö?rencilerin yeni fikirlere aç?kl?k, yarat?c?l?k ve problem çözme yakla??mlar?ndaki e?ilimlerini 5'li Likert tipi derecelendirme ile belirlemeyi hedeflemektedir.

Bu arac?n geli?tirilmesi, ortaokul ö?rencilerinin **yenilikçi dü?ünme** becerilerinin e?itimde ve günlük ya?amda ne kadar önemli oldu?unu vurgulayan, ke?fedici ard???k desen kullan?lan kapsaml? bir ara?t?rman?n ürünüdür. YDÖE, e?itim ara?t?rmac?lar?na ve uygulay?c?lara, ö?rencilerin inovasyon potansiyellerini de?erlendirmede standartla?t?r?lm?? ve psikometrik aç?dan sa?lam bir araç sunar.

Anahtar Kelimeler

Yenilikçi Dü?ünme, Yenilikçilik Alg?s?, Ortaokul Ö?rencileri, Ölçek Geli?tirme, Likert Ölçe?i, Psikometrik Özellikler.

Yazarlar

?sa Deveci, Salih Kavak.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, ortaokul düzeyindeki ö?rencilerin **yenilikçi dü?ünme e?ilimleri** düzeylerini güvenilir ve geçerli bir ?ekilde tespit etmektir. Ara?t?rmac?lar, bu e?ilimlerin ö?rencilerin mevcut e?itim süreçleri ve gelecekteki mesleki geli?imleri üzerindeki potansiyel etkilerini incelemek için sa?lam bir ölçme arac? sunmay? amaçlam??lard?r.

Geli?tirme çal??mas?, yenilikçilik alg?lar? ile yenilikçi dü?ünme e?ilimleri aras?ndaki ili?kiyi ke?fedici ard???k desen kullanarak derinlemesine inceleyen bir metodoloji izlemi?tir. Bu ölçek, ö?rencilerin sadece yeni fikirlere kar?? tutumlar?n? de?il, ayn? zamanda bu fikirleri hayata geçirme konusundaki motivasyonel ve davran??sal haz?r bulunu?luklar?n? da ölçmeyi hedefler.

Yap?

Yenilikçi Dü?ünme E?ilimi Ölçe?i, psikolojideki **yenilikçi dü?ünme** (innovative thinking) yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, genel olarak bili?sel esneklik, risk alma iste?i, ele?tirel dü?ünme, mevcut durumlar? sorgulama ve geleneksel kal?plar?n d???na ç?karak özgün çözümler üretme yetene?i gibi çok boyutlu bile?enleri içerir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçek, bireyin yeni fikirleri benimseme, geli?tirme ve uygulama konusundaki do?al yatk?nl???n? ve motivasyonunu de?erlendirir. Geli?tirme sürecinde, bu yap?n?n ortaokul ö?rencilerinin geli?im düzeyine uygun olarak nas?l tezahür etti?i dikkate al?nm?? ve maddeler bu do?rultuda olu?turulmu?tur.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?ini incelemek amac?yla, geli?tirme çal??mas?nda hem Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) hem de Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r. AFA sonuçlar?, ölçe?in teorik beklentilerle uyumlu ve anlaml? alt boyutlara ayr?ld???n? göstermi?tir. DFA ise bu faktör yap?s?n?n veri setiyle uyumunu teyit eden yüksek uyum indeksleri sa?lam??t?r.

Kapsam geçerli?ini sa?lamak için ise alan?nda uzman akademisyen ve e?itimcilerin görü?lerine ba?vurulmu?, maddelerin ölçülmek istenen **yenilikçi dü?ünme e?ilimi** yap?s?n? yeterli düzeyde temsil etti?i onaylanm??t?r. Bu kapsaml? analizler, ölçe?in ölçtü?ü yap?y? do?ru bir ?ekilde temsil etti?ini kan?tlamaktad?r.

Güvenirlik

Yenilikçi Dü?ünme E?ilimi Ölçe?i'nin iç tutarl?l?k güvenirlik katsay?s?, yayg?n olarak kullan?lan Cronbach Alfa de?eri hesaplanarak belirlenmi?tir. Geli?tirme çal??mas?nda elde edilen Cronbach Alfa katsay?s?, ölçe?in yüksek düzeyde iç tutarl?l??a sahip oldu?unu ve maddelerin tutarl? bir bütün olu?turdu?unu göstermi?tir.

Güvenirlik analizleri, ölçe?in farkl? uygulama ko?ullar?nda ve benzer ö?renci gruplar?nda tutarl? ve kararl? sonuçlar verme yetene?ini desteklemektedir. Madde analizi sonuçlar? da her bir maddenin genel puanla yüksek korelasyon gösterdi?ini ve ölçe?in güvenirli?ine katk?da bulundu?unu ortaya koymu?tur.

Faktör Analizi

Ölçek geli?tirme sürecinde, veri setinin faktör analizi için uygunlu?unu de?erlendirmek amac?yla Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) örneklem yeterlili?i testi ve Barlett Sphericity testi uygulanm??t?r. Elde edilen yüksek KMO de?eri ve istatistiksel olarak anlaml? Barlett testi sonucu, verilerin faktörle?tirme için mükemmel düzeyde uygun oldu?unu i?aret etmi?tir.

Ara?t?rmac?lar, ölçe?in yap?s?n? belirlemek için temel bile?enler analizini kullanm??lard?r. Bu analiz sonucunda, **yenilikçi dü?ünme** yap?s?n?n çok boyutlu oldu?u ve bu boyutlar?n ö?rencilerin yenilikçilik alg?s? ve uygulamaya yönelik e?ilimlerini farkl? yönlerden kapsad??? belirlenmi?tir. Faktör yükleri, maddelerin ilgili alt boyutlara yüksek derecede yüklendi?ini göstermektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Özgün Ölçek)

Format: Kendini De?erlendirme Ölçe?i

Mevcut Dil: Türkçe

Hedef Popülasyon: E?itim (Ortaokul Ö?rencileri)

Ya? Grubu: 11-14 ya? aral??? (Ortaokul seviyesi)

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'deki devlet okullar?nda ö?renim gören ortaokul ö?rencileri.

Test Metodolojisi: Ölçek, 5'li Likert derecelendirme format?n? kullanmaktad?r (1=Kesinlikle Kat?lm?yorum, 5=Kesinlikle Kat?l?yorum). Yüksek puan, yüksek yenilikçi dü?ünme e?ilimini gösterir.

Anahtar Kelimeler

?novasyon, Yarat?c?l?k, Ö?renci Alg?lar?, E?itim Psikolojisi, Ölçek Geli?tirme, Yarat?c?l?k.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Belirtilmemi?tir.

Kurumsal E-posta Adresleri: deveciisa@gmail.com (Sorumlu Yazar)

Yaz??ma Adresi: Makale referans?nda belirtilen ilgili kurum adresi (Detayl? bilgi makalede mevcuttur).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2020

?zinler ve Ücret: Ölçek, akademik ve kar amac? gütmeyen ara?t?rmalarda kullan?m için genellikle yazarlar?n izniyle ücretsizdir. Kullan?m izni ve detayl? bilgi için sorumlu yazar ?sa Deveci ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. ?leti?im adresi: deveciisa@gmail.com

Kaynakça

Deveci, ?., & Kavak, S. (2020). Ortaokul ö?rencilerinin yenilikçilik alg?lar? ve yenilikçi dü?ünme e?ilimleri: bir ke?fedici ard???k desen. *E?itimde Nitel Ara?t?rmalar Dergisi, 8*(1), 346-378.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Makalenin tam metnine Dergipark üzerinden ula??m sa?lanabilir: dergipark.org.tr

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: yenilikci-dusunme-egilimi-olcegi-toad.pdf

Yenilikçi Dü?ünme E?ilimi Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddelerin tamam?na ula?mak için lütfen orijinal makaleye ba?vurunuz (Deveci & Kavak, 2020).

ARABPSYCHOLOGY.COM